

„Tvarios gamybos žemės, maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriuose kriterijų nustatymas, atitikimo šiems kriterijams vertinimo ir kontrolės sistemos parengimas“ (TGKKS)

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, vadovaudamasi su Vytauto Didžiojo universitetu 2021 m. rugpjūčio 26 d. pasirašyta sutartimi Nr.S-21/169, įgyvendina projektą „Tvarios gamybos žemės, maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriuose kriterijų nustatymas, atitikimo šiems kriterijams vertinimo ir kontrolės sistemos parengimas“.

Projektas skirtas nustatyti tvarios gamybos žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės sektoriuose kriterijus ūkio / įmonės lygmeniu ir parengti jų atitikimo šiems kriterijams vertinimo bei kontrolės sistemą.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2021-10-15–2022-11-30

Finansavimo šaltinis: projektas finansuojamas pagal Žemės, maisto ūkio, žuvininkystės ir kaimo plėtros mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros 2015–2022 m. programą.

Projektą vykdo: Vytauto Didžiojo universitetas. Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba projekte dalyvauja partnerės teisėmis.

Projekto tikslas: tvarios gamybos žemės ir maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriuose kriterijų nustatymas ūkio / įmonės lygmeniu, atitikimo šiems kriterijams vertinimo ir kontrolės sistemos parengimas.

Projekto uždaviniai:

1. Išanalizuoti ir suformuluoti tvarios gamybos sampratą, pateikti tvarios gamybos kriterijus, taikytinus ūkio lygiu (grindžiamus aplinkosaugos, ekonominiu, socialiniu aspektais) žemės ūkio (augalininkystė, gyvulininkystė, bitininkystė), maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, atsižvelgiant į Lietuvai taikomas Europos Sąjungos ir kitas tarptautines tvarią gamybą žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriams skirtas ir jų veiklą reglamentuojančias strategijas bei teisės aktus.
2. Išanalizuoti ir pateikti nesudėtingai administruojamą kontrolės bei atitikties tvarios gamybos kriterijams vertinimo modelį, atsižvelgiant į sėkmingą tarptautinę praktiką, pritaikytiną Lietuvai.
3. Pateikti optimalią duomenų surinkimo sistemą (pvz. duomenys iš Valdų, Gyvulių registro, pasėlių deklaravimo duomenys ir pan.), nurodant trūkstamus konkrečius papildymus duomenų bazėse ar registruose tvarumo kriterijams vertinti.

Projekto veikla

1. Suformuluoti tvarios gamybos sampratą ūkių / įmonių lygmeniu žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės sektoriuose.
2. Atlikti vertinimą dėl poreikio detalizuoti tvarios gamybos specifinius kriterijus pagal augalų, gyvūnų rūšį ar ūkinę veiklą ir suformuoti optimaliausią kriterijų sistemą.
3. Pateikti tvarios gamybos kriterijų vertinimo sistemą, kurioje būtų nustatyti privalomieji ir pasirinktinai taikomi kriterijai:
 - 3.1 sudaryti tvarios gamybos žemės ūkyje, žuvininkystėje ir maisto pramonėje vertinimo kriterijų ir jų rodiklių rinkinį;
 - 3.2 išanalizuoti ūkių / įmonių duomenis, kaupiamus įvairiose šalyje egzistuojančiose duomenų bazėse (ŪADT, Oficialiosios statistikos portalas, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo

- centro statistika, NMA statistika, ir kitų institucijų duomenų bazės) ir įvertinti jų tinkamumą ir ribotumą tvarios gamybos rodikliams apskaičiuoti pagal žemės ūkio šakas (augalininkystė, gyvulininkystė, bitininkystė), maisto sektorių ir žuvininkystę;
- 3.3 nustatyti, kokie trūkstami duomenys reikalingi tvarios gamybos rodikliams apskaičiuoti pagal žemės ūkio šakas (augalininkystė, gyvulininkystė, bitininkystė), maisto sektorių ir žuvininkystę, gali būti surenkami iš ūkių / įmonių apskaitos ir kitokių pildomų ataskaitų, nustatyti galimybes trūkstamiems duomenims rinkti ir kaupti.
 4. Nustatyti kiekvieno tvarios gamybos kriterijaus svertinę vertę (balų sistema) ir minimalų privalomą balų skaičių tvarumui vertinti:
 - 4.1 atlikti ekspertų apklausą tvarios gamybos rodiklių svarbai ir jų svoriui nustatyti rinkinyje;
 - 4.2 išanalizuoti, kokie ūkių / įmonių duomenys reikalingi tvarios gamybos rodikliams apskaičiuoti ir parengti, jų mastą modeliavimui atlikti. Nustatyti galimybes trūkstamiems duomenims rinkti ir kaupti;
 - 4.3 atlikti modeliavimą ir nustatyti minimalų privalomą balų skaičių gamybos tvarumui vertinti ūkių / įmonių lygmeniu.
 5. Susisteminti informaciją apie įvairiuose registruose ar duomenų bazėse kaupiamus ir trūkstamus ūkių / įmonių duomenis, reikalingus tvarumui išmatuoti.
 6. Pateikti optimalią duomenų surinkimo sistemą (pvz. duomenys iš Valdų, Gyvulių registro, pasėlių deklaravimo duomenų ir pan.), nurodant trūkstamus konkrečius papildymus duomenų bazėse ar registruose, reikalingus tvarumo kriterijams vertinti.